

Der er nylig i „Kristeligt Dagblad“ fremkommet et Vidnesbyrd om, hvordan Stemningen er i Indrømmission. Det betones i en Artikel meget stærkt, at man ikke ønsker Præster, som de kundskabsrige og dannede i Menigheden tvinges til at se ned paa, og Artiklen ender med at gøre disse Ord af en berømt Englænder til sine: Gud trænger vel ikke til vor Viden, men han har endnu mindre Brug for vor Uvidenhed. Ogsaa forskellige af Biskopperne har, som det allerede er blevet bemærket af en tidligere Taler, erklæret, at man med Ængstelse maa se hen til en Niveausænkning af Præstestandens Kundskaber og Dannelse. Noget saadant maa anses for meget farligt. Biskop Ostfeld kalder det ligefrem skæbnsvangert, og Biskop Wegener erklærer, at naar Præsten skal kunne hævde sin aandelige Stilling under Nutidens stærke aandelige Brydninger, trænges der snarere til en Udvidelse af Uddannelsen end til en Niveausænkning i saa Henseende. Ogsaa Aarhus Biskop, der som bekendt staar Ministeren nær, er meget betænkelig ved, at Præstestanden i Folkets Bevidsthed kommer til at staa lavere i Kundskab og Dannelse, og mener med Rette, at det vil være til Skade for det kirkelige Arbejde. Fra anden Side er det fremhævet, at det at have Præster, der i den almindelige Bevidsthed vil komme til at staa som anden Klasses Præster, er noget uheldigt. Overhovedet er det klart, at man i lutherske Kirker har holdt paa en ensartet Uddannelse af Præsteskræbet og bestemt hævdet lige siden Reformationen, at man ønsker Academi og Præster. Som sagt, det vilde være rimeligt at høre Menigheden eller Menighedsraadene, før man foretog saadanne Ændringer, der tilmed ikke paa nogen Maade kan siges at være paakrævede af en virkelig Nødstilstand, lige i Øjeblikket.

Jeg maa tilføje, at i og for sig synes jeg, der var god Grund til ogsaa at spørge Præstestanden. Den er dog stærkt interesseret i, hvem den skal have til sine Ligemænd i Fremtiden, og nu, da Ministeriet har givet Danmarks Præsteforening Forhandlingsret, synes jeg, det vilde ligge meget nær, om Ministeriet gennem Præsteforeningen havde afkrævet ogsaa den danske Præstestand en Erklæring. Det Spørgsmaal rejser sig da uvilkaarligt, om der ikke var Grund til at indhente det forsømte, om der ikke var Grund til, naar Sagen henvises til et Udvalg, derfra at søge fremskaffet Erklæring, der viste, hvordan disse Kredse stiller sig, navnlig

med Hensyn til en saa vigtig Sag som den at give Lægfolk Adgang til Præsteembeder.

Indrømmes det nu, at der dog er visse Grunde, der taler for midlertidige ekstraordinære Foranstaltninger, bliver Spørgsmaalet selvfølgelig, om dette Forslag vil være effektivt overfor de Mangler, der er til Stede, og jeg vil heroverfor tillade mig at nære meget stærke Tvivl. Tilgang ad de Veje, der er peget paa i § 1; Stykke 2—5, kan kun ventes at blive minimal, og heller ikke Kategorien under Stykke 1 vil give stort Udbytte; thi det er dog ganske givet, at de Mænd, der har taget Eksamen i Udlandet, maa kunne tale Dansk for at kunne blive danske Præster. Men derved vil unægtelig denne Kategori med det forholdsvis store geografiske Omraade, som der peges paa, blive forholdsvis lille. Sverige og Norge har en udtalt Præstemangel, Forholdene er ganske forskellige fra her. I Sverige har der allerede i lang Tid været en stærk Præstemangel, og jeg erindrer i denne Forbindelse, at jeg allerede for mange Aar siden havde en Samtale med en svensk Biskop, som fortalte mig, hvorledes han for nylig havde faaet en Skrivelse fra en anden svensk Biskop, der spurgte ham, om han ikke kendte det niende og tiende Bud; han havde nemlig kapret en Kandidat fra vedkommende Biskops Stift — der er jo en Slags Stiftsbundenhed derovre. Saa galt var det altsaa i Sverige, saa skarp var Konkurrencen der allerede for, det kan vel være en 15 Aar siden, og Situationen har stadig forværret sig. Jeg er ganske overbevist om, at Tilgangen fra Sverige og Norge vil blive omtrent lig Nul; maaske vil der kunne komme en enkelt i Løbet af nogle Aar, det ved jeg ikke, men praktisk vil det intet som helst betyde. Og Island vil selvfølgelig heller ikke yde noget Kontingent, da Forholdene er akkurat lige saadanne deroppe. Praktisk talt maa der altsaa med Kategorien under Punkt 1 tænkes paa lutherske Uddannelsesanstalter i Nordamerika og Tyskland, og da atter ganske særlig paa de slesvigske Præster, som man vrager nede i Sønderjylland. At disse sidste efter min Mening ikke uden videre er ønskværdige som Præster heroppe, skal jeg senere komme tilbage til.

I Virkeligheden er det da Bestemmelserne i Stykke 6, der maa ses hen til som Ministerens *pièce de résistance*, naar det gælder at skaffe nye Folk til Præsteembederne. Her er det springende Punkt i Lovforslaget, Indførelsen af Ikke-Teologer i vor Præstestand, og det betyder,